

DOSAR NR.6238/2/2018

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL - VECHE
Sentința civilă nr. 50
ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN 9.01.2019
CURTEA CONSTITUITĂ DIN :
PREȘEDINTE: RAMAȘCANU BEATRICE LENUȚA
GREFIER: DINCĂ GEORGIANA-DANIELA

Pe rol este acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul SÎMBOTIN VALERIAN, având ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al securității (OUG nr. 24/2008)”.

La apelul nominal făcut în ședință publică, răspunde reclamantul, prin consilier juridicîn baza delegației de reprezentare de la dosar, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea, având în vedere că acesta este primul termen de judecată, acordă cuvântul asupra aspectului competenței de soluționare a prezentei cauze.

Reprezentantul reclamantului arată că, în conformitate cu art. 11 alin. (1) din OUG nr. 24/2008, competența pentru soluționarea acțiunilor în constatarea calității de lucrător, respectiv colaborator al Securității, revine, în exclusivitate, Curții de Apel București.

Instanța, procedând la verificarea propriei competențe, prin raportare la prevederile art. 11 alin. (1) din OUG nr. 24/2008, stabilește competența generală, materială și teritorială a instanței în soluționarea prezentei cauze: acordă cuvântul asupra probatoriului.

Reprezentantul reclamantului solicită instanței de judecată încuviințarea probei cu înscrisurile deja depuse la dosarul cauzei.

Instanța, în temeiul art. 258 raportat la art. 255 Cod procedură civilă, încuviințează pentru ambele părți proba cu înscrisurile existente la dosarul cauzei.

Nemăfiind alte cereri de formulat sau probe de administrat, Curtea constată încheiată cercetarea judecătorească și acordă cuvântul asupra cererii.

Reprezentantul reclamantei solicită admiterea acțiunii așa cum a fost formulată și să se constate, în privința pârâtului, existența calității de colaborator al Securității, observând că acesta, în notele informative furnizate organelor de securitate s-a referit la persoane care criticau, în mod negativ, hotărârile conducerii Partidului Comunist Român în privința alimentelor, a condițiilor de trai din acea perioadă, respectiv comentau necorespunzător orânduirea socială, aducând injurii organelor conducerii superioare de partid. Acestea se înscriu, fără putință de tăgadă, în ceea ce se denumeste „atitudini potrivnice regimului comunist” și, datorită faptului că ofițerii de Securitate, într-unul din cazuri au tratat sarcini în continuare pentru ca aceste persoane să fie supravegheate informativ, respectiv în continuare urmărite de către Securitate, consideră că nu numai s-a vizat încălcarea dreptului la viață privată, dar s-a și încălcat. Astfel, înțelege să formuleze concluzii de admitere.

Curtea reține cauza în pronunțare asupra fondului acțiunii.

CURTEA,

Deliberând asupra prezentei cauze, constată următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal sub nr. 6238/2/2018, la data de 10.08.2018, reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul SÎMBOTIN VALERIAN, a solicitat instanței de judecată ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să aprecieze asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât, născut la data de 14.10.1952, în Plotonești, județul Vaslui, fiul lui Ioan și Măria, domiciliat în județul Olt.

În motivarea acțiunii a arătat reclamantul că, în fapt, pârâtul ocupă funcția de consilier local al comunei Cîrlogani, județul Olt. Conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h) .

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/1/711/04.06.2018, pârâtul a fost recrutat pe linie de contrainformații în sectoarele economice, pentru supravegherea informativă în cadrul I.P.C. Slatina, atelierul grafitare 2. A semnat un angajament olograf la data de 22.10.1986, preluând numele conspirativ „PETCU”.

În concluzie, a solicitat reclamantul instanței de judecată să aprecieze asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reținute în Nota de Constatare nr. DI/1/711/04.06.2018. Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

A invocat reclamantul Notele informative furnizate de pârât cu numele conspirativ „PETCU”, referitoare la comentariile unor cunoștințe ale domniei sale:

„Sursa vă informează că I. S., maestru la tură, spunea că este foarte bucuros că a plecat de la el D. E. /.../ De asemenea, D. făcea unele comentarii negative cu privire la unele hotărâri adoptate de conducerea superioară privind condițiile de viață din țara noastră. ”;

„Sursa vă informează că numitul T. C. din nou a început să facă comentarii necorespunzătoare la adresa orânduirii sociale din țara noastră. În prima jumătate a lunii ianuarie, T. C. în Micro cantină a început să aducă injurii conducerii superioare din țara noastră, de față fiind S. M. și P. G.” >

„Sursa vă informează că numitul M. C. de la I.C. MM Târgoviște continuă să vină la serviciu sub influența alcoolului și să facă chiar unele comentarii cu conținut necorespunzător pe teme social politice. [în] mod deosebit comentează negativ unele măsuri luate în domeniul aprovizionării.”

Este evident că asemenea comentarii legate de politica de partid și de stat precum și de aprovizionarea cu alimente reprezintă atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

De altfel, este de notorietate faptul că, anii '80 au fost guvernați de o politică restrictivă în toate domeniile. Potrivit Raportului final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România „sfârșitul anilor 1980 a coincis cu accentuarea politicii represive, inclusiv în plan economic. Cu sprijinul unor specialiști din domeniul sănătății /.../ și din alte sectoare, conducerea PCR, și în primul rând Nicolae Ceaușescu au luat decizii cu grave consecințe în planul vieții cotidiene a cetățenilor României: penuria artificială organizată statal, reducerea dramatică a

consumului de electricitate pentru uzul cetățenilor, dar nu numai, justificarea pe baze fals științifice a unor politici deliberate de înfometare a populației. /.../ Obsesia lui Nicolae Ceaușescu și a camarilei sale, izvorâtă înainte de toate dintr-o filozofie autarhică, de a achita, într-un interval foarte scurt, întreaga datorie externă (de peste 8 miliarde de dolari), a dus la deteriorarea accelerată a bazei tehnologice a economiei, a industriei turistice și a condițiilor de viață. /.../ Cozile interminabile, soldate întotdeauna cu rezultate incerte, au devenit viața de zi cu zi a cetățenilor români."

Importanța, pentru organele de Securitate, a materialului informativ furnizat de către pârât rezultă și din măsurile informativ - operative dispuse pe marginea notelor furnizate de pârât: „D. E. este lucrat în DUI pentru manifestări ostile. Sarcini: Sursa să semnaleze concret natura comentariilor făcute de D.E. Măsuri: Nota la D.U.I. <POETUL>."; „Nota ofițerului: T. C. în anul 1987 a fost în atenția organelor noastre pentru comentarii negative. Sarcini: Să semnaleze ce alte comentarii mai face. Măsuri: Se vor face propuneri pentru luare în atenție. însemnare marginală: Să fie luat în supraveghere informativă." ; „M.C. este în M.V.I. (mapă de verificare informativă - n.n.) pentru comentarii negative. Sarcini: Să semnaleze ce alte comentarii mai face. Măsuri: Nota la M.V.I. <CONSTRUCTORUL>."

Pe cale de consecință, furnizarea unor informații de această natură, se referă la activități îndreptate împotriva regimului comunist.

Pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cea prezentată anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delatarea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de pârât au vizat îngrădirea dreptului la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe conținutul articolelor: art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a înțeles să se folosească de proba cu înscrisuri .

La data de 27.09.2018, pârâtul Sâmbotin Valerian a depus întâmpinare, solicitând respingerea ca neîntemeiată a acțiunii, nefiind îndeplinite cumulativ condițiile legale prevăzute de art. 2 lit. b din OUG 24/2008 pentru a se constata prin hotărâre judecătorească calitatea sa de colaborator al Securității.

Recunoaște pârâtul că în calitate de șef de echipă la secția de grafitare II din cadrul I.P.C Slatina a fost racolat de organele de securitate pentru a le da unele informații în legătură cu ce se întâmplă în secție dar legat strict de procesul de producție, pentru a se putea preveni orice act de sabotaj , de accidente de muncă soldate cu victime, de subminarea a economiei. Acest lucru s-a întâmplat în condițiile în care anterior racolării pârâtului de către Securitate în uzină s-au întâmplat mai multe accidente de muncă soldate cu moartea a 5 muncitori.

S-a acreditat ideea că a fost vorba de sabotaj, că uzina unde lucra pârâtul desfășura activități de producție de electrozi pentru export și că s-ar urmări scoaterea acestora de pe piața mondială.

Așa se și explică mențiunea din angajamentul ce i-a fost luat pârâtului de Securitate la 22.10.1986 și anume "cunoscând datoria de apărare a patriei".

În toate notele informative date de pârât și depuse de reclamant rezultă că în permanență pârâtul era preocupat de bunul mers al procesului de producție, dacă secția este dotată cu tot ce trebuie pentru a scoate electrozi de calitate, pentru a nu fi rebuturi. În notele informative în care pârâtul vorbea despre anumite persoane cu privire la care i se cereau informații nu am făcut altceva decât să le laude, că sunt muncitori buni, nu au vicii, etc.

Prin urmare chiar dacă pârâtul a dat note informative organelor de securitate prin acestea nu a denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist și care să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin probele invocate reclamantul nu a dovedit că prin notele informative date de pârât vreo persoană ar fi avut de suferit sau că notele au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cu atât mai mult cu cât pârâtul i-a lăudat pe toți tocmai pentru a nu se lua măsuri împotriva lor, chiar dacă în realitate persoanele respective ar fi vorbit împotriva regimului. Persoanele despre care pârâtului i se cereau informații erau deja în atenția organelor de securitate și pentru că el nu furniza informații împotriva acestora apare pe marginea notelor mențiunea organelor de securitate "sursa să semnaleze concret natura comentariilor făcute de D.E."

Tocmai pentru că în toate notele informative ale pârâtului acesta lăuda toate persoanele despre care i se cereau relații, acesta a avut probleme cu colaboratorul său care îi reproșa acest lucru. Motiv pentru care acesta era cel care îi dicta anumite note informative spunând că altfel îi face lui probleme. Așa se și explică faptul că în unele note informative, pârâtul scris cum auzea, fără să înțeleagă sensul cuvintelor.

A recunoscut pârâtul doar conținutul notelor informative în care lăuda colegii de serviciu, arăta calitățile acestora, satisfacțiile lor, cele în care arăta condițiile de muncă lipsa utilajelor, calitatea produselor, cele în care arăta că s-au luat măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, etc.

Dat fiind faptul că majoritatea colegilor nu mai sunt în viață, a arătat pârâtul că nu poate face dovada cu martori cu privire la activitatea desfășurată de el și cu privire la faptul dacă a prejudiciat drepturile și interesele vreunei persoane. Consideră pârâtul însă că este obligația reclamantului să dovedească în concret cu nume și prenume persoanele vătămate și modul cum au fost acestea vătămate, dacă au fost reținute, arestate, torturate, etc.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că prezenta acțiune este întemeiată pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare:

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, pentru a se constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității, motiv pentru care prezenta acțiune urmează a fi admisă, pentru următoarele considerente de fapt și de drept:

Din analiza preambulului și a prevederilor OUG nr. 24/2008 rezultă că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care în prezent candidează pentru sau ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții

Constituției și ai democrației) ori dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

Sub aspectul care interesează în cauză, Curtea reține că OUG nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate sau care au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ respectiv, prin consemnarea publică (publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S.) a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art. 3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturi și libertăți fundamentale în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau, după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovații, de a aplica pedepse și de a le individualiza, nerealizând o justiție retributivă, ci doar de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și a probelor administrate de pârât, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite prin jurisprudența C.E.D.O., ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Cu alte cuvinte, prin reglementarea prevăzută de OUG nr. 24/2008, legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în fiecare caz în parte (în același sens pronunțându-se și Curtea Constituțională a României prin decizia nr. 530/09.04.2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 430/24.06.2009).

Curtea constată că în prezenta cauză, sunt îndeplinite condiții impuse de dispoziția legală de mai sus, pentru următoarele considerente:

Din înscrisurile aflate la dosar, Curtea reține că pârâtul a fost recrutat inițial la data de 22.10.1986 de către organele Ministerului de interne, OLT serviciul II, de sub numele conspirativ Petcu. La aceeași dată, acesta a completat și semnat un angajament tipizat (fila 26). Curtea nu poate reține ca întemeiate susținerile pârâtului care a indicat că recunoaște doar notele cu conținut pozitiv la adresa colegilor, atât timp cât din conținutul acestui angajament aflat la dosar rezultă clar intenția pârâtului de a colabora cu organele de securitate și de a furniza note scrie.

Articolul 2 lit. b din OUG 24/2008 definește noțiunea de *colaborator al Securității* ca fiind persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. (...) Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de

informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor.

Din textul legal de mai sus rezultă că pentru declararea unei persoane ca fiind „colaborator” al fostei Securități este necesară îndeplinirea următoarelor condiții: 1) furnizarea de informații, indiferent sub ce formă; 2) calitatea informațiilor, de a viza activități sau atitudini potrivnice regimului; 3) efectele informațiilor, de a fi apte să conducă la îngrădirea dreptului și libertăților fundamentale ale omului.

Coroborând înscrisurile depuse de reclamantul CNSAS la dosar, Curtea constată că în cauză s-a făcut dovada faptului că pârâtul a furnizat fostei Securități informații cu privire la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist care să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, motiv pentru care acțiunea urmează a fi admisă, cu consecința constatării calității pârâtului de colaborator al Securității.

Din analiza înscrisurilor aflate la dosar reiese în mod cert întrunirea primelor două cerințe legale, respectiv furnizarea de către pârât organelor de securitate a unor informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. În ceea ce privește sintagma activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, Curtea apreciază că, din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie avut în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

Din cele 33 de materiale furnizate de pârât pe parcursul colaborării cu organele de securitate, care îndeplinesc primele două condiții impuse de legiuitor, sunt opt note informative în care sunt semnalate atitudinile și comentariile potrivnice făcute la adresa regimului comunist de către colegii pârâtului, maistru I.S., injuriile aduse la adresa conducerii făcute de numitul T.C., comentariile negative cu privire la nivelul de trai și aprovizionare făcute de numitul M.C.

În ceea ce privește argumentele pârâtului privind caracterul pozitiv al notelor informative, laudativ la adresa colegilor, Curtea remarcă faptul că atunci când notele de informare semnate de pârât erau în senul că persoana în cauză „se achită de sarcinile de serviciu, nu face comentarii negative pe teme politice” explicația oferită potrivit notelor ofițerului de legătura, de exemplu despre numiții despre care la 22.11.1986, respectiv 22.02.1987 pârâtul a semnat note de informare, era că și aceste persoane, la rândul lor, erau folosite de organele de securitate ca sursă de informare.

Analizând conținutul notelor de la dosar se constată că doar una din cele 33 materiale informative analizate privește starea tehnică a utilajelor, iar un număr de 8 materiale sunt note informative care au fost valorificate de către organele de securitate în sensul că, în unele cazuri, s-au dispus în temeiul acestora supravegherea informativă a numiților continuarea urmăririi persoanele în cauză prin trasarea sarcinii către pârât de a semnala în concret natura comentariilor făcute, „cu propunerea de luare în atenție sau în supraveghere operativă”.

Curtea reține că potrivit jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, dispozițiile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 nu cer furnizarea unor pluralități de informații, fiind suficientă furnizarea uneia singure, dar care să întrunească cele două condiții ale textului invocat, respectiv informațiile furnizate să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar și să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale, condiții îndeplinite în cauză (în acest sens, de exemplu, decizia nr. 3127 din 20.10.2017 a ICCJ)).

